

Inkluzívne vzdelávanie v inkluzívnej spoločnosti (Esej)

Patrícia Čambalová

„ Inklúzia nie je len ilúziou. „

Inklúzia – utopický sen, alebo reálna možnosť? Dá sa vnímať ako šanca urobiť z integrácie výhodou do života. Pojem v spoločnosti vnímaná z rôznych uhľov pohľadu, často už dopredu zatracovaná už pre spoločnosť detí v triede. Nepochopená. Nepripravená. Je to cesta rešpektu, kde je každá ľudská spoločnosť akceptovaná. Inklúzia je vlastne takou odpoveďou na to, ako by sme tu mali spolu žiť. Nenásilne, udržateľne, demokraticky, rešpektovať rozmanitosť iných aj tú svoju vlastnú. V čom je taká výnimočná? Je to uzavretý kruh, kolobeh diania, hodnôt, ktoré keď škôlky, školy budú rozvíjať a podporovať, sa isto vrátia v podobe vzdelaných, empatických detí, v ktorých sa bude zrkadliť presvedčenie, hodnoty. Byť inkluzívny znamená riadiť sa hodnotami inklúzie. Je niečo strašne krásne. Inklúzia je veľký ideál a inkluzívne vzdelávanie na Slovensku zatiaľ neexistuje. To čo tu pod týmto pojmom ukazujeme je len neutešujúci stav, ktorý nazývame živelná integrácia. V danom čase je tak obmedzená, v reálnom živote doslovne hodená do vody. Znamená to asi toto – kto má ruky, nohy, vstúpte do školy, nejako sa tam vzdelávajte, niečo si tam nájdite. Čiže nekoncepčne fungujúci systém.

Inklúzia vo vzdelávaní – čo si správne pod týmto pojmom predstaviť? Starostlivosť o rozmanitosť, navrhovanie procesov, zaručujúce vzdelávanie s rovnakými príležitosťami pre všetkých, bez ohľadu na ich osobné, sociálne alebo kultúrne podmienky. By tu mala byť vyhradená pre dieťa, kde sa škola prispôsobí dieťaťu. Nie, že dieťa sa prispôsobí vo všetkom škole a musí sa samo nejako pretĺcť sa týmto školským systémom. Inkluzívne vzdelávanie má za cieľ zbúrať mýtus a zaviesť koncept, že ľudia majú schopnosť učiť sa, ale rôznymi spôsobmi. Škola je povinná vytvoriť všetky podmienky v jej vnútri, príprave spolužiakov na to, aby mohlo dieťa slobodne a plnohodnotne, bez akýchkoľvek prekážok študovať. Nájsť individualitu ku každému dieťaťu, vyzdvihnúť jeho potenciál a pripraviť ho do života, pretože raz z nich budú dospelí ľudia a naším veľkým prínosom pre spoločnosť, užitoční.

Narodiť sa „iný“ a žiť na Slovensku je aj v roku 2022 vážnou nevýhodou. Inklúzia je stále ilúziou. A hoci sa v tomto smere za posledné roky udiali viaceré zmeny, štatistiky neoklameme.